U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **Š. K.**, zast. Mgr. Davidem Strupkem, advokátem, se sídlem Jungmannova 31, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 3. 2010, č. j. 60 Az 47/2008 - 74,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 24. 4. 2008, č. j. OAM-10-221/LE-C09-L07-2007, nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. Podle žalovaného důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je skutečnost, že žalobce se obává syrské policie, neboť po demonstraci ze dne 5. 6. 2005 ukryl 4 chlapce a jednoho z nich odvezl domů. Dne 5. 6. 2005 se v Kamišlí shromáždilo několik set až tisíc Kurdů k protestům proti syrskému režimu. Demonstrace byla násilně rozehnána, došlo přitom ke střelbě a několika zabitím a zadržením. Zadržení byli podle žalovaného po několika dnech propuštěni nebo se tomu tak stalo na základě prezidentské amnestie ze dne 30. 12. 2005. Až na výjimky nedošlo k perzekuci účastníků demonstrace. To potvrdil i žalobce, který se z ní vrátil domů. Skutečnost, že doprovodil domů jednoho chlapce, který se zúčastnil demonstrace a následných nepokojů, neznamená pro žalobce hrozbu perzekuce ze strany syrských bezpečnostních orgánů. K tomuto závěru vedl žalovaného průběh demonstrace, průběh následných událostí a skutečnost, že žalobce odcestoval na svůj doklad totožnosti, přičemž se tomu tak stalo téměř po dvou letech po uvedené demonstraci, kdy již nikdo jejím následkům nečelil. Žalovaný neshledal, že by měl žalobce v zemi původu problémy kvůli své rase, národnosti, náboženství či příslušnosti k určité sociální skupině. Demonstrace se zúčastnil pouze proto, že je Kurd. Podle žalovaného nejsou dány důvody ani pro udělení azylu podle § 13 a § 14, stejně jako pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a a § 14b

zákona o azylu. Nikdo v Sýrii v současné době nečelí perzekuci pro účast na zmíněné demonstraci, neprobíhá tam ozbrojený konflikt a žalobci nehrozí vážná újma.

Krajský soudu v Ostravě rozsudkem ze dne 2. 3. 2010, č. j. 60 Az 47/2008 - 74, rozhodnutí žalovaného pro vady řízení zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Podle soudu žalobce ze země původu odcestoval kvůli obavě z bezpečnostních složek. U ústního jednání před soudem dne 2. 3. 2010 doložil originál sdělení určeného hraničním přechodům ze dne 26. 3. 2007, podle kterého má být zadržen a předán policii z důvodu vyšetřování ohledně trestného činu souvisejícího s bezpečností státu. K tomu soud uvedl, že žalobce doložil listinu, která by mohla být relevantní z hlediska mezinárodní ochrany. Žalovaný se jí nemohl zabývat, neboť mu nebyla předložena. Podle soudu nelze vyloučit oprávněnost tvrzení žalobce o existenci rizika, které mu v případě návratu do země původu hrozí. Je proto na žalovaném, aby se touto listinou v dalším řízení zabýval.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. Podle něj krajský soud postupoval v rozporu s § 75 odst. 1 a § 77 odst. 2 s. ř. s., když nevycházel z právního a skutkového stavu, který byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Jediným důvodem pro zrušení jeho rozhodnutí bylo předložení listiny, kterou soud označil za relevantní z hlediska mezinárodní ochrany. Přezkum se přitom realizuje v mezích žalobních bodů. Podle stěžovatele žalobce v žalobě listinný důkaz nezmínil a předložil jej až při ústním jednání dne 2. 3. 2010, ačkoliv je listina datována dnem 26. 3. 2007. Žalobce se tak o ní mohl zmínit v žalobě, mohl ji předložit či se o ní zmínit v průběhu správního řízení. Protože tak neučinil, jde podle stěžovatele o nepřípustné novum a soud k ní neměl přihlédnout ve smyslu judikátu Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Azs 34/2004. Jde proto o nepřípustný důkaz. Nové důkazy lze podle stěžovatele uplatnit v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jejíž podání již není omezeno lhůtami. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2006, č. j. 1 Azs 206/2005 - 59. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 3. 2010, č. j. 60 Az 47/2008 - 74, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na princip plné jurisdikce, podle něhož lze provést nové důkazy k období před vydáním napadeného rozhodnutí. Předložená listina přitom dokumentuje skutkový stav, který byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Nejde proto o novum ani se nejedná o obstrukci. Žadatel o mezinárodní ochranu nemůže mít detailní znalosti o zákulisí svého pronásledování či doklady o něm. Podle žalobce se předložená listina vztahuje k již učiněným tvrzením ve správním řízení a žalobě, když poukazuje a prokazuje zájem syrských bezpečnostních složek o jeho osobu. Vztahuje se tedy k předcházejícím skutkovým tvrzením. Tento důkaz nebyl žalobci znám a podařilo se mu jej získat až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Navíc jej nepředložil při ústním jednání, ale zaslal soudu již dne 2. 2. 2009. Krajský soud v intencích plné jurisdikce provedl důkaz předloženou listinou, kterou žalobce nemohl předložit dříve, takže tento postup soudu nezakládá vadu řízení. Žalobce nepovažuje kasační stížnost za přijatelnou, a proto navrhl její odmítnutí pro nepřijatelnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně

přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto judikátu *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

O přijatelnou kasační stížnost se tak podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Stěžovatel napadl postup soudu, který z důvodu dodatečně předloženého důkazu, a to listiny, zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil stěžovateli k dalšímu řízení s tím, aby se s tímto relevantním předloženým důkazem zabýval. Podle Nejvyššího správního soudu je třeba předně konstatovat, že ani jeden ze stěžovatelem uváděných judikátů se na danou věc nevztahuje, neboť vycházejí z jiných skutkových i právních okolností. Proto Nejvyšší správní soud v souvislosti s touto námitkou odkazuje na svou judikaturu představovanou rozsudkem ze dne 27. 4. 2007, č. j. 4 Azs 176/2006 - 84, publikovaným pod č. 1834/2009 Sb. NSS, v němž byly učiněny závěry v právně i skutkově obdobném případě. Ty jsou přitom použitelné i nyní. V tomto judikátu Nejvyšší správní soud obecně uvedl, že „*navrhování důkazů, které mají podpořit tvrzení uvedená v žalobě, popřípadě v jejím včasném rozšíření, nelze považovat za rozšíření žaloby, a není proto omezeno lhůtou stanovenou v § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.*“. Dále zcela konkrétně uvedl, že „*krajskému soudu žalobcem předložené listiny nelze v tomto světle považovat za nic jiného než listinné důkazy, jimiž dokládá své v žalobě (a tedy včas) uplatněné žalobní body. Tyto listiny nejsou v kontextu obsahu žaloby žádným rozšířením žaloby o nové žalobní body, tím méně pak rozšířením na dosud nenapadené výroky správního rozhodnutí. Soudní řád správní – na rozdíl od případu rozšíření žaloby – pak v žádném ze svých ustanovení neupravuje lhůtu, která by účastníky řízení omezovala v navrhování důkazů. … Argumentuje-li stěžovatel tím, že podle § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, nelze mu dát bez dalšího za pravdu. Stěžovatel totiž opomíjí ustanovení § 77 odst. 2 věta druhá s. ř. s., podle něhož soud jím provedené důkazy hodnotí jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem a ve svém rozhodnutí vyjde ze skutkového a právního stavu takto zjištěného. To … soud … učinil. … Podle § 78 odst. 6 s. ř. s. pak platí, že zrušil-li soud rozhodnutí správního orgánu ve věci, v níž sám prováděl dokazování (což je právě tento případ), zahrne správní orgán v dalším řízení tyto důkazy mezi podklady pro nové rozhodnutí. Pro úplnost Nejvyšší správní soud také odkazuje na svůj rozsudek ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 – 89, (publ. pod č. 618/2005 Sb. NSS), v němž konstatoval, že „ustanovení § 77 s. ř. s. zakládá nejenom pravomoc soudu dokazováním upřesnit, jaký byl skutkový stav, ze kterého správní orgán ve svém rozhodnutí vycházel, ale také pravomoc dalšími důkazy provedenými a hodnocenými nad tento rámec zjistit nový skutkový stav jako podklad pro rozhodování soudu v rámci plné jurisdikce. Přitom soud zváží rozsah doplňování dokazování tak, aby nenahrazoval činnost správního orgánu.*“. Z uvedeného vyplývá, že krajský soud tedy postupoval správně, když rozhodnutí žalovaného vzhledem k předložené listině zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

K principu plné jurisdikce, který byl aplikován v tomto případě, srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006 - 99, publikovaný pod č. 1275/2007 Sb. NSS. Podle něj „*ustanovení § 77 odst. 2 věty první s. ř. s. je faktickou transpozicí požadavku tzv. „plné jurisdikce“ coby atributu práva na spravedlivý proces. Soud při svém rozhodování nesmí být omezen ve skutkových otázkách jen tím, co zde nalezl správní orgán, a to ani co do rozsahu provedených důkazů, ani jejich obsahu a hodnocení ze známých hledisek závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Soud tedy zcela samostatně a nezávisle hodnotí správnost a úplnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem a zjistí-li přitom skutkové či (procesně) právní deficity, může reagovat jednak tím, že uloží správnímu orgánu jejich odstranění, nahrazení či doplnění, nebo tak učiní sám. Soudem prováděné dokazování vždy musí směřovat výlučně k osvědčení skutkového stavu v době rozhodování správního orgánu; ke skutkovým novotám se zásadně nepřihlíží. V případech, kdy soud přistoupí k vlastnímu*

dokazování, tedy opakuje důkazy provedené již předtím správním orgánem, nebo provede důkazy jím dosud neprovedené, hodnotí provedené důkazy jednotlivě i v souhrnu tak, aby došlo k jejich vzájemnému skloubení a provázání s důkazy provedenými a zhodnocenými správním orgánem a soud nadále vycházel ze skutkového a právního stavu takto zjištěného, ovšem ve vztahu ke správnímu orgánu s důsledky předvídanými v § 78 odst. 5 a 6 s. ř. s.".

Podle Nejvyššího správního soudu v rámci azylového řízení existují dvě základní povinnosti - břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Zde je třeba odkázat na skutečnost, že jak žadatel o mezinárodní ochranu, tak i správní orgán se často ocitají v důkazní nouzi. Jak již Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém rozsudku ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 - 86, dostupného na www.nssoud.cz, „*zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí.*". Pro úplnost lze ještě odkázat na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, dostupný na www.nssoud.cz, v němž bylo uvedeno, že: „*správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá.*". Proto pokud žadatel neuvedl všechny důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jedná se o skutečnost přičitatelnou pouze jemu, a nelze akceptovat, že by toto neunesení břemena tvrzení mohl zhojit pomocí podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Podle Nejvyššího správního soudu žalobcem uplatněná listina potvrzuje jím již dříve tvrzené skutečnosti, že byl hledán bezpečnostními orgány domovské země. Nejde tak o nové tvrzení, nýbrž o důkaz vztahující se k již tvrzeným skutečnostem a důvodům. Vztahuje se proto jak k uplatněným žalobním bodům, tak i k skutečnostem tvrzeným v průběhu správního řízení. Žalobce přitom tento důkaz nemohl uplatnit dříve, než v řízení před krajským soudem. V takovém případě byl podle Nejvyššího správního soudu na místě postup podle § 77 odst. 2 s. ř. s. Je proto na stěžovateli, aby se tímto důkazem, který tedy nepředstavuje nepřípustné novum, v dalším řízení řádně zabýval.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. srpna 2010

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu